

OBSAH

9 Země

(DANA OLIVERIOVÁ)

Geologie 9

Tvar Země 9

Stavba Země, její vlastnosti a atmosféra 10

Svrchní části Země 10

Spodní části Země 10

Magnetické pole Země 11

Atmosféra 11

Desková tektonika 12

Mechanismus

deskové tektoniky 16

Průvodní jevy

deskové tektoniky 16

Zemětřesení 17

Měření zemětřesení 19

Hloubka ohnisek zemětřesení 19

Sopečná činnost 21

Hlavní sopečné produkty 22

Morfologie sopky 23

Vznik pohoří – formování horninových mas 25

Vrásnění 25

Horniny a horninový cyklus 27

Horninový cyklus 27

Horninové typy 29

Minerály – nerosty 31

Nerostné krystaly 31

Horninotvorné minerály 31

Vznik minerálů 31

Nerostné suroviny 33

Drahé kameny

a drahé kovy 35

Další vlastnosti

minerálů 37

Zánik pohoří 38

Mráz, sníh, led 39

Ledovce 39

Ledovec v akci 39

Ledovcové příkrovy 41

Voda 41

Vodní cyklus 41

Podzemní vody

a jeskyně 43

Řeky a jezera 44

Moře a oceány 47

Pohyby mořské vody 47

Vítr 49

Půdní pokryv 50

Půdotvorní činitelé 50

Typy půd 51

Geologické hodiny 51

Pomocníci stratigrafie 51

Geologie České republiky 54

Český masiv **54**

Karpatská soustava **54**

Klimatologie 56

Počasí **56**

Větry **56**

Mračna a srážky **57**

Fronty **58**

Tlakové níže a výše **58**

Atmosférické poruchy **59**

Předpověď počasí **59**

Optické jevy

v atmosféře **61**

Podnebí 62

Klimatické zóny **62**

Lokální klima **62**

Změny klimatu v globálním měřítku **63**

Geografie (IRENA TATÍČKOVÁ) 67

Mapa, poledníky a rovnoběžky **67**

Co je to zeměpisná délka a zeměpisná šířka **68**

Časová pásma **68**

Přehled světadílů **71**

Přehled oceánů **73**

Přehled států Evropy **74**

Přehled států Asie **79**

Přehled států Afriky **83**

Přehled států

Severní Ameriky **87**

Přehled států Jižní Ameriky **91**

Přehled států Austrálie

a Oceánie **93**

Světové zeměpisné rekordy **94**

Zeměpisné objemy **96**

První Češi na některých místech světa **108**

Mapa a měřítko mapy **110**

111 Česká republika
(IRENA TATÍČKOVÁ)

Základní údaje **111**

Ústavní zřízení ČR **112**

Obyvatelstvo českých zemí **118**

Rekordy České republiky **121**

Architektonické a kulturní památky **124**

Jak vypadaly

nejnavštěvovanější hrady a zámky v minulosti? **146**

Ochrana přírody **150**

Členské země

Evropské unie 154

155 Dějiny
(IVAN RYČOVSKÝ,
VÍT HAŠKOVEC)

Stručný přehled evropských a světových dějin 155

193 Umění

Architektura a výtvarné umění
(IRENA TATÍČKOVÁ) **193**

Románský sloh 193

Románská architektura
v českých zemích **198**

Gotika 199

Gotika architektura v českých
zemích **206**

České deskové malby **208**

Renesance 211

Nejvýznamnější renesanční
malíři a sochaři **215**

Renesanční architektura
v českých zemích **216**

Barok a rokoko 217

Nejvýznamnější barokní malíři
a sochaři **220**

Barokní architektura v českých
zemích **224**

Rokoko **226**

Klasicismus a empír 227

Nejvýznamnější klasicistní
malíři a sochaři **228**

Klasicismus a empír v českých
zemích **229**

Historizující slohy 231

Historizující slohy v českých
zemích **232**

Secese 233

Secese v českých zemích **235**

Moderní umělecké směry 237

Literatura (PAVEL TATÍČEK)
252

Chronologický přehled
významných literárních
děl 252

Film a média

(VÁCLAV HOLANEC) **265**

Chronologie 265

Různé přístupy
k natáčení filmů **293**

50 finančně nejúspěšnějších
filmů **302**

Hudba (JIŘÍ PILKA) 304

Hudba nejstarších období **304**

Hudba středověku **306**

Hudba renesance **310**

Hudba baroka **312**

Hudba klasicismu **316**

Hudba 19. století (romantismus,
postromantismus) **322**

Hudba 20. století **328**

333 **Technika** (PAVEL TATÍČEK)

Chronologie objevů
a vynálezů 335

Dynamika vědecko-technického
vývoje lidstva **346**

Vynálezy, které změnily
svět 348

Parní stroj a spalovací
motor **348**

Vlak **349**

Automobil **350**

Fotografie **351**

Záznam zvuku **353**

Žárovka **354**

Telefon **355**

Letadlo **356**

Dobývání vesmíru **357**

Rozhlas **358**

Film **359**

Televize **360**

Informační technika

(JAN VALENTA) **361**

Dvě základní informační
revoluce **361**

Rozvoj informačních
technologií

v 19. století **362**

Mezníky vývoje IT **362**

Výpočetní technika 366

Technologie výroby
integrovaných obvodů **366**

Označení stupně integrace
součástek v integrovaném
obvodu **367**

Moorův zákon **368**

Počítače **369**

Přenos informací 371

Internet – informační
superdálnice **371**

Mobilní komunikace –
spojení kdekoliv
a kdykoliv **373**

Záznam informací 374

Hlavní úkoly IT a výhled
do budoucna **375**

379 Informace... (JAN VALENTA)

Práce s informacemi 379

Co je to informace **380**

Vtělená informace **382**

Logika a logické operace 383

Pravá informace

ve správnou chvíli **384**

Získávání poznatků **384**

Vyhledávání informací **385**

Informační zdroje 385

Spolehlivost informací **388**

Některé důležité pojmy **389**

Jak si vytvořit vlastní

internetové stránky **391**

Nejužívanější termíny **397**